

ВЪЗМЕЗДНИ ОПЕРАЦИИ

За да е обект на облагане с ДДС, доставката и вътреобщностното придобиване следва да са възмездни.

Внимание: В изрично определени от ЗДДС хипотези безвъзмездните доставки са приравнени на възмездни доставки (виж Фиш П.5, П.6 и П.7).

Кога е налице възмездност?

да

Наличие на възнаграждение, което е в пряка връзка със стойността на това, което ДЗЛ е доставило, независимо:
- от формата, под която се предоставя възнаграждението (пари, стоки или услуги);
- дали възнаграждението е получено или дължимо, освен в случаите на аванс, във връзка с доставката.

не

Доставката е "безвъзмездна", когато няма възнаграждение или стойността на даденото многократно надхвърля полученото (по смисъла на § 1, т. 8 от ДР на ЗДДС).

По отношение на възнаграждението е важно да се отбележи, че трябва да има пряка връзка между извършената услуга/доставка и полученото възнаграждение. В тази насока се е произнесъл Съдът на Европейския съюз (СЕС) по дело **C-102/86**.

Понятието **пряка връзка**, което окачествява възмездна доставка, е било определено от Съда на Европейските общности.

Съдът е постановил, „че трябва да съществува пряка връзка между доставената услуга и получената насрещна престация”, за да може доставката да бъде обложена с ДДС (СJCE, 08/03/1988 APPLE & PEAR Council дело 102/86).

От това произлиза, че безвъзмездната доставка не се облага с ДДС. По същия начин, когато цената е фиксирана на стойност, много по-ниска от пазарната дотолкова, доколкото може да се окачестви като дарение, съответната доставка е извън обхвата на ДДС поради липса

ВЪЗМЕЗДНИ ОПЕРАЦИИ

на пряка връзка. (CJCE, 01/04 1992, Hong-Kong Trade Development Council, дело 16/93; 03/03/1994, TOLSMA дело C-16/93; 26/06/2003, MKG, дело C-05/01).

ВИДОВЕ ВЪЗМЕЗДНИ ДОСТАВКИ

А/ Доставка на стока

1. Понятие за стока по смисъла на чл. 5 от ЗДДС: Всяка движима и недвижима вещ, включително електрическа енергия, газ, вода, топлинна или хладилна енергия и други подобни, както и стандартният софтуер. Не са стока по смисъла на ЗДДС парите в обращение и чуждестранната валута, използвани като платежно средство.

2. Понятие за доставка на стока по смисъла на чл. 6, ал. 1 от ЗДДС: Прехвърлянето на правото на собственост или друго вещно право върху стоката, както и на всяко друго право на разпореждане със стоката като собственик.

3. Приравнена на доставка на стока се смята и (чл. 6, ал. 2 от ЗДДС):

- прехвърлянето на право на собственост или друго вещно право върху стоката в резултат на искане или акт на държавен или местен орган или на основание на закон срещу обезщетение;
- фактическото предоставяне на стока по договор, в който е предвидено прехвърляне на правото на собственост върху нея под отлагателно условие или срок;
- (изм. - ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) фактическото предоставяне на стока по договор за лизинг, в който изрично е предвидено прехвърляне на правото на собственост върху стоката; тази разпоредба се прилага и когато в договора за лизинг е уговорена само опция за прехвърляне на собствеността върху стоката и сборът от дължимите вноски по договора за лизинг, с изключение на лихвата по чл. 46, ал. 1, т. 1, е идентичен с пазарната цена на стоката към датата на предоставянето;

ВЪЗМЕЗДНИ ОПЕРАЦИИ

- фактическото предоставяне на стока на лице, което действа от свое име и за чужда сметка.
- 4. Не се смята за доставка на стока за целите на ЗДДС** (чл. 6, ал. 5 от ЗДДС, нова - ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г., изм., бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.):
- преминаването на правото на разпореждане от залогодателя към заложния кредитор по смисъла на чл. 32, ал. 3 от *Закона за особените залози*.

Б/ Доставка на услуга

1. Понятие за услуга по смисъла на чл. 8 от ЗДДС: всичко, което има стойност и е различно от стока, от парите в обращение и от чуждестранната валута, използвани като платежно средство.

2. Понятие за доставка на услуга по чл. 9, ал. 1 от ЗДДС: всяко извършване на услуга.

3. Приравнено на доставка на услуга се смята и (чл. 9, ал. 2 от ЗДДС):

- продажбата или прехвърлянето на права върху нематериално имущество;
- поемането на задължение за неизвършване на действия или неупражняване на права;
- всеки физически и интелектуален труд, включително обработка в смисъл на производство, строеж или монтаж на материален актив със суровини и материали, дадени от възложителя в разпореждане на изпълнителя;
- извършването на услуга от държател/ползвател за ремонт и/или подобрене на нает или предоставен за ползване актив.

В/ Липса на доставка на стоки или услуги

1. Не е доставка на стока или услуга доставката към приобретателя от преобразуващия се, от отчуждителя или от апортирания в резултат на (чл. 10, ал. 1 от ЗДДС):

ВЪЗМЕЗДНИ ОПЕРАЦИИ

- преобразуване на търговско дружество по реда на глава шестнадесета от *Търговския закон*;
- прехвърляне на предприятие по реда на чл. 15 или 60 от *Търговския закон*;
- извършване на непарична вноска в търговско дружество;
- (т. 4 на чл. 10, ал. 1 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) преобразуване на бюджетни организации, държавни или общински предприятия, в резултат на което новообразуваните организации или предприятия са универсални правоприменници на преобразуваните.
- (т. 5 на чл. 10, ал. 1 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г., изм., бр. 97 от 2016 г.) предоставяне за ползване на имоти от държавата/общините/ на заявителите за нуждите на частни детски градини и училища по *Закона за предучилищното и училищното образование* и последващото им преминаване към държавата и общините от заявителите при закриване на детските градини и училищата.

2. Лицето, което получава стоките или услугите, е:

- правоприменник и на всички права и задължения по ЗДДС, във връзка с тях;
- включително на правото на приспадане на данъчен кредит и;
- и на задълженията за извършване на корекция на ползвания данъчен кредит.

Горепосоченото се прилага и в случаите, когато стоките или услугите са придобити по наследство или по завет от данъчно задължено по този закон лице.

Г/ Липса на доставка на стоки или услуги в други случаи

1. Не е доставка на стока или услуга внасянето на стока или услуга от съдружник за постигане общата цел по договор за създаване на неперсонифицирано дружество и при условие, че изрично не е договорено възнаграждение (чл. 10а, ал. 1 от ЗДДС).

- за получените стоки или услуги, внесени за общо ползване, за неперсонифицираното дружество не възникват права и задължения по този закон, включително за извършване на корекции на данъчния кредит. Това не се отнася за внесени от съдружник стоки, които се

ВЪЗМЕЗДНИ ОПЕРАЦИИ

унищожават чрез употреба, като в този случай правата и задълженията по ЗДДС във връзка с тях принадлежат на неперсонифицираното дружество.

2. Дейността, извършвана от организациите за колективно управление по чл. 94а, ал. 2 от *Закона за авторското право и сродните му права*, по администриране и обслужване на управлението на отстъпените им авторски права, **не е доставка на услуга** към авторите или носителите на тези права (чл. 3, ал. 8 от ППЗДДС, нова - ДВ, бр. 39 от 2008 г., в сила от 15.04.2008 г., предишна ал. 7, бр. 8 от 2016 г., в сила от 29.01.2016 г., изм., бр. 3 от 2019 г., в сила от 08.01.2019 г.).

Д/ Липса на доставка при безвъзмездно изграждане, подобрене или ремонт на елементи на техническата инфраструктура – публична държавна или публична общинска собственост

Не е доставка безвъзмездното предоставяне от данъчно задължено лице на изградени, подобрени или ремонтирани за негова сметка елементи на техническа инфраструктура, които на основание на закон са публична държавна или публична общинска собственост и се използват от данъчно задълженото лице в рамките на неговата независима икономическа дейност, включително и в случай, че елементите на техническа инфраструктура са достъпни за ползване и от други субекти (чл. 10б, ал. 1 от ЗДДС, в сила от 01.01.2020 г.).

Данъчно задълженото лице има правото на приспадане на данъчен кредит по общите правила на закона, когато направените разходи за изграждане, подобрене или ремонт на елементи на техническа инфраструктура са част от общите разходи на лицето и/или са елемент, формиращ цената на възмездни облагаеми доставки на стоки или услуги, извършени в рамките на икономическата дейност на това лице (чл. 10б, ал. 2 от ЗДДС, в сила от 01.01.2020 г.).

Това не се отнася за изградените, подобрените или ремонтираните елементи на техническа инфраструктура по ал. 1, за които е договорено възнаграждение, включително когато възнаграждението е определено изцяло или частично в стоки или услуги (чл. 10б, ал. 3 от ЗДДС, в сила от 01.01.2020 г.).

ВЪЗМЕЗДНИ ОПЕРАЦИИ

Съгласно т. 95 на § 1 от ДР на ЗДДС „елементи на техническата инфраструктура” са тези по смисъла на чл. 64 от Закона за устройство на територията. В цитираната разпоредба са посочени следните елементи на техническата инфраструктура:

1. транспортната техническа инфраструктура и съоръженията към нея (мостове, тунели, надлези, подлези, прелези и др.);
2. преносните (довеждащите и отвеждащите) проводни (мрежи) и съоръженията към тях в неурегулирана територия;
3. преносните (довеждащите и отвеждащите) проводни (мрежи) и съоръженията към тях в урегулирана територия;
4. разпределителните проводни и разпределителните устройства и съоръженията към тях (трансформаторни постове, електрически подстанции, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води, понижителни и разпределителни станции и др.), включително присъединителните проводни към сградните инсталации и общите средства за измерване;
5. хидромелиоративните преносни (довеждащите и отвеждащите) проводни (мрежи) и съоръженията към тях и хидромелиоративните строежи, изградени за предпазване от вредното въздействие на водите;
6. приемно-предавателни станции и останалата физическа инфраструктура, предназначена за разполагане на електронни съобщителни мрежи;
7. брегоукрепителните, брегозащитните и геозащитните строежи;
8. съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци.